

POCTA ŠTÚROVCOM V OBCI BUDIMÍR V JUBILEJNOM ROKU ĽUDOVÍTA V. ŠTÚRA

Budimír, 29. augusta 2015

Keď si v rámci Dňa obce v roku 2014 občania obce Budimír pripomenuli 725. výročie prvej písomnej zmienky, podujatia sa vtedy zúčastnili aj dvaja košickí matičiari Ondrej Andrejčák a Anton Meteňko. Ondrej, ktorého k tejto obci pri brehoch strednej Torysy viaže aj rodinné puto, ukázal svojmu matičnému kolegovi významné miesta v tejto dlhé stáročia dolno-šarišskej obci a zoznámil ho s viacerými Budimírčanmi. Keď pri rozhovore so starostom obce Budimír, Mgr. Vojtechom Staňom, prišli na tému aj možné spoločné aktivity, starosta obce sľúbil, že ak bude opätovne zvolený, budú aj realizované. Téma zaujala aj spoluautorku jedinečnej monografie o obci Budimír Ing. Zuzanu Jedinákovú, ktorá tiež prisľúbila pomoc.

Deň obce Budimír 2015, ktorý Budimírčania prichystali na 29. augusta 2015, mal okrem tradičného programu aj špecifické podujatia. Starosta obce Mgr. Vojtech Staňo a predsedníčka Kultúrnej a športovej komisie pri Obecnom zastupiteľstve p. Alžbeta Jedináková na nich privítali aj poslanca NRSR Ing. Františka Petra. Jedným z podujatí, ktoré evokoval aj dnešný dátum, bola výstava „Na fronte“ v starom kaštieli Florián, realizovaná v spolupráci s Krajským múzeom v Prešove. Venovaná bola 70. výročiu oslobodenia obce a ukončenia II. svetovej vojny. Jej návštevníci mali možnosť vidieť ukážky vojenských uniforiem a výstavu vojenských predmetov. Mohli si vyskúšať čistenie zbrane a strelbu zo zbrane pod záštitou Klubu vojenskej histórie Dargov. V prízemí starého kaštieľa mohli návštevníci pozrieť fotogalériu venovanú rukovaniu a vojenčine. Na poschodí nainštalovala autorka a kurátorka výstavy, Ing. Zuzana Kženžigová – Jedináková, expozíciu venovanú II. svetovej vojne a účastníkom národného boja za oslobodenie, zviazaných s obcou Budimír.

Pri rozhovoroch s predstaviteľmi obce v roku 2014, predseda Záujmového odboru regionalistiky Matice slovenskej, Ing. Mgr. Anton Meteňko, PhD., pripomenul aj udalosti, ktoré sa stali pred vyše 165 rokmi, zviazané s pobytom **DOBROVOLNÍKOV SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO VOJSKA** a osobnosťami Slovenského povstania 1848-1849 na východnom Slovensku. Ich presuny, ktoré podrobne zmapoval, vo svojom fenomenálnom vyše desaťzväzkovom diele, prof. Daniel Rapant, sú zviazané aj s obcou Budimír. Významný v tejto súvislosti pre obec je práve dátum 2. marec 1849. Píše o tom napr. Jozef M. Hurban vo svojich Rozpomienkach, ktorý takto opisuje odchod v ten deň z Košíc: „*Cez Hornád mostom — pri ktorom nás ľud v zástupoch očakával a pozdravoval, dobrovoľníkom ruky podával a požehnával ich — prešli sme spišsko-abaujskou stolicou do utešeného údolia medzibrodia Hornádu a Torysy.*“ Ich cieľom bol toho dňa, prejdúc aj obcou Budimír, „šumný Prešov“, kde našli Dobrovoľníci Slovenského národného vojska lepšie zázemie ako v Košiciach. Jozef M. Hurban spolu s Ľudovítom V. Štúrom neskôr pokračovali ďalej a sformovali delegáciu, ktorú prijal mladý cisár v Olomouci 20. marca 1849.

Keď košický matičiar A. Meteňko sformuloval text pripomienky tejto historickej udalosti, netušil, že od zrodu myšlienky k jej realizácii môže ubehnúť tak krátky čas. Len napr. v Košiciach už vyše šesť desaťročí chýba odstránená socha gen. Milana R. Štefánika, desaťročia sa len hovorí o postavení sochy Ľudovítovi V. Štúrovi, veľké komplikácie sú s realizáciou sochy kniežaťa Rastica - Rastislava. Snahy košických matičiarov o zmenu tohto stavu akoby vychádzali navnivoč. Iná je však situácia v neďalekom Budimíri. Iniciatívy sa chytila teraz už mladá pani Ing. Zuzana Kženžigová – Jedináková, kronikárka obce Budimír. Je to najmä jej veľkou zásluhou, že je

v Budimíri, neďaleko starého evanjelického kostola, hneď pri starej ceste, umiestnená informačná tabuľa, ktorá od dnešného dňa bude pripomínať udalosti rokov meruôsmych. Text je uvedený aj v angličtine, aby jeho obsahu porozumeli aj zahraniční návštevníci obce. V obci sa pravidelne konajú aj medzinárodné burzy starožitnosti. Dokonca, počas hokejových majstrovstiev sveta (jedna skupina sa hrala aj v Košiciach) tu našli ubytovanie aj fanúšikovia zo Švajčiarska. Infotabuľa je skonštruovaná z materiálu, ktorý by mal byť odolný poveternostným vplyvom. Stojan, na ktorom je upevnená je dielom samotného starostu obce. Samotnú tabuľu vlastnoručne osadil v podvečer 28.8.2015. Tomu sa povie blesková realizácia.

Žiaľ, podujatia, ktoré organizuje Zájmový odbor regionalistiky Matice slovenskej nenachádzajú odozvu, či akúkoľvek finančnú podporu ústredia Matice slovenskej v Martine. Napriek starostlivo vypracovaným a načas predloženým projektom, nedostal tento odbor na svoju činnosť od svojho založenia od ústredia ani cent. Jeho členovia sa tak musia spoliehať najmä na vlastné sily, ale aj ochotu akú našli teraz u Budimírčanov pri realizácii informačnej tabule venovanej významnému obdobiu dejín Slovenska a Slovákov.

Anton Meteňko, predseda ZO regionalistiky MS

Foto: Peter Meteňko a Veronika Jedináková

Fotogaléria:

Foto 1: Vojtech Staňo, Alžbeta Jedináková a František Petro pred starým kaštieľom Florián v Budimíri

Foto 2: DEŇ OBCE BUDIMÍR, 29.augusta 2015

Foto 3: Šarišské parádnice v BUDIMÍRI

Foto 4: Anton Meteňko, Zuzana Kženžihová a Vojtech Staňo pri pamätnej infotabuli

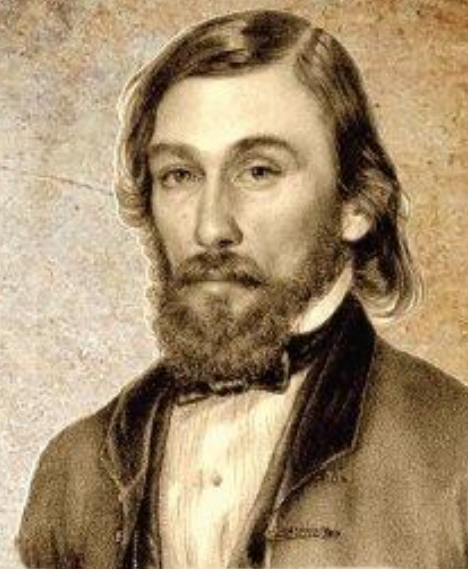
*Ľudovít Velislav Štúr
(1815 - 1856)*

*2. marca 1849
prechádzali obcou Budimír
Jozef M. Hurban,
Ľudovít V. Štúr
a dobrovoľníci Slovenského
národného vojska.*

*Jozef M. Hurban and
Ľudovít V. Štúr,
two of the most influential
Slovak Representatives*

*and patriotic legionnaires of the Slovak Uprising,
had passed through the village of Budimír
on March 2nd, 1849.*

*Jozef Miloslav Hurban
(1817 - 1888)*

*Rok 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra * Budimír 2015 * Autor textu: Anton Metenisko*

Foto 5: Infotabul'a venovaná dvom slovenským veľikánom inštalovaná v obci BUDIMÍR 29.augusta 2015, pri príležitosti Roku Ľudovíta Štúra

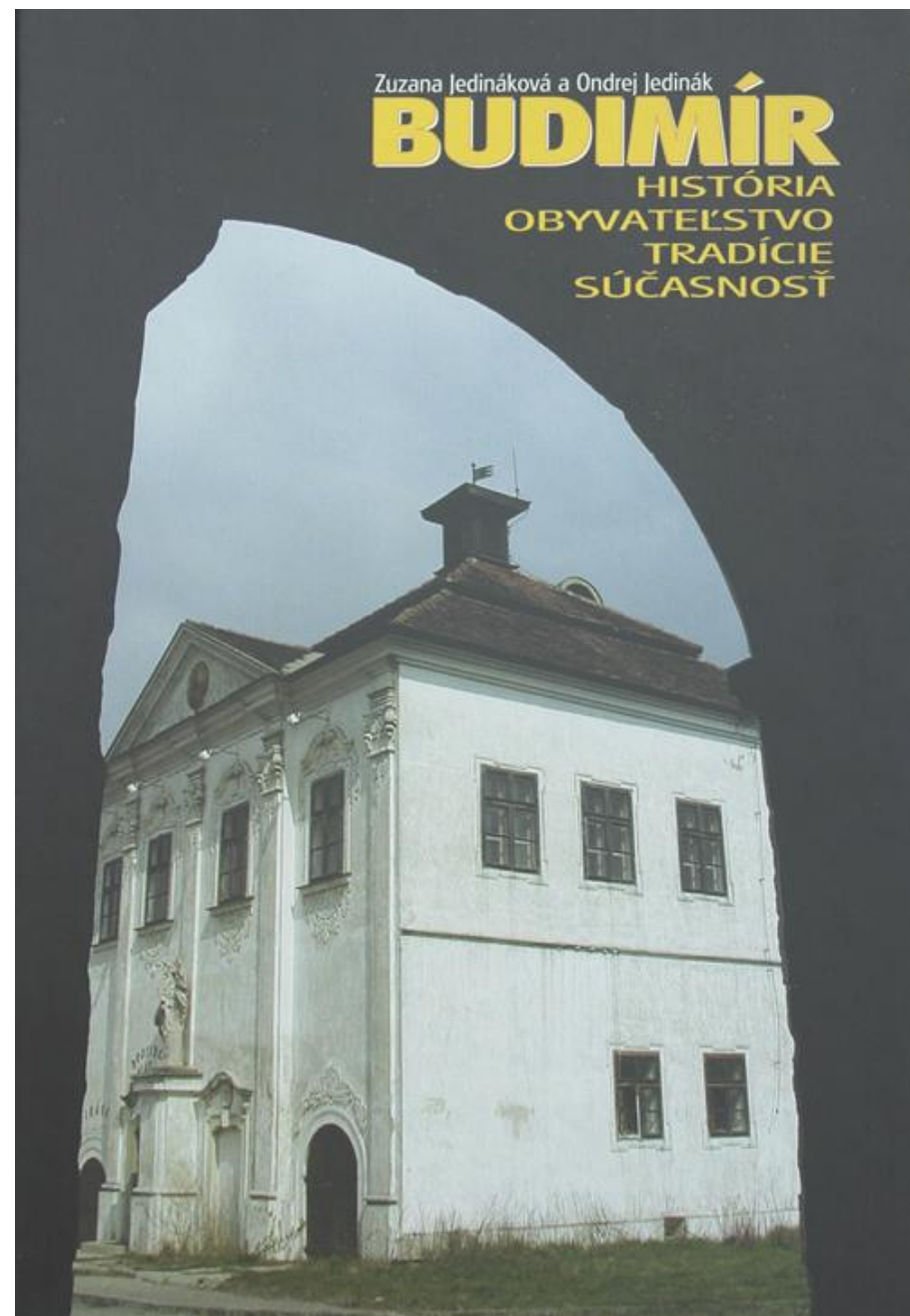

Foto 6 a, b: Autorka a kurátorka výstavy „Na fronte“ Zuzana Kženžigová – Jedináková je aj spoluautorkou jedinečnej monografie o obci BUDIMÍR